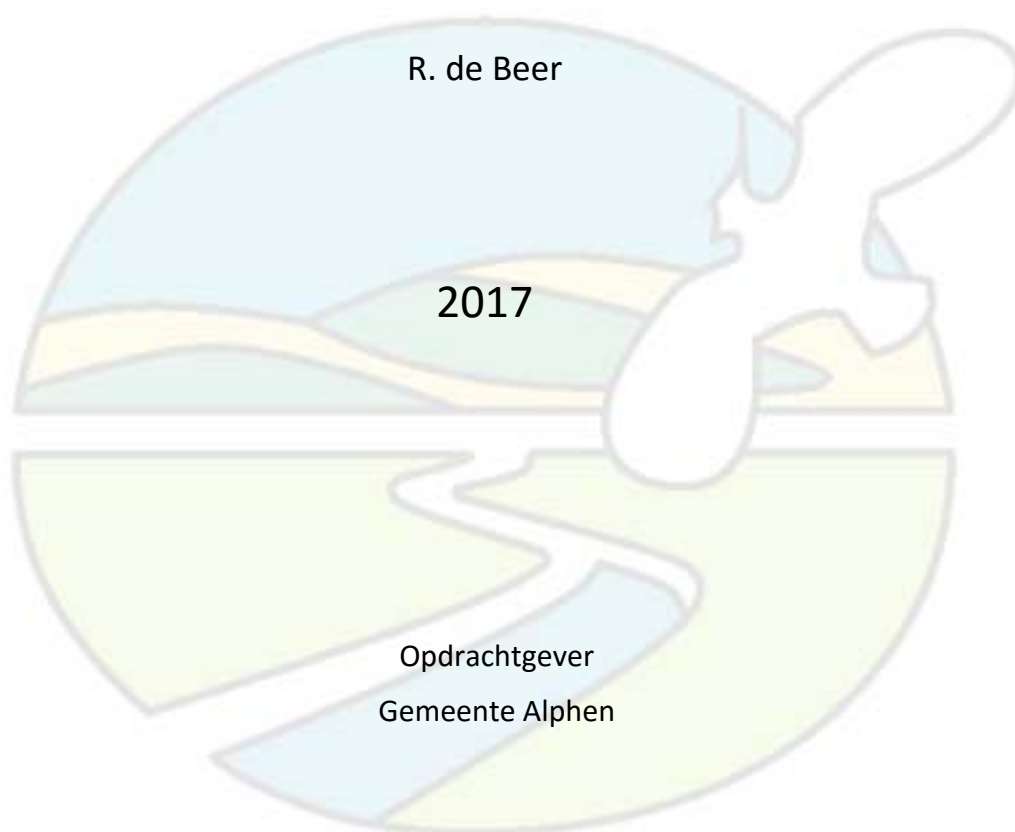

Natuurtoets Bedrijventerrein Hoogewaard te Koudekerk

Natuurtoets Bedrijventerrein Hoogewaard te Koudekerk

Actualisatie van een toetsing in het kader van de natuurwetgeving

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-advies 2017-05

Versie	Datum
Concept	18 mei 2017
Eindrapport	12 juni 2017

De onderstaande toetsing is gebaseerd op de plannen zoals aangegeven door de opdrachtgever. Bij wijziging van plannen, werkperiodes, of werkwijzen kunnen andere conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de effecten op beschermde soorten van toepassing zijn.

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding voor het onderzoek	5
1.2	Doel van het onderzoek.....	6
1.3	Het plangebied.....	6
1.4	Leeswijzer	6
2	Methode	8
2.1	Huidige situatie en Plannen.....	8
2.2	Soorten	8
2.3	Gebieden.....	9
3	Huidige situatie en voorziene verandering	10
3.1	Beschrijving aanwezige biotopen	10
3.2	Wijzigingen in het bestemmingsplangebied	12
3.3	Storingsbronnen	12
3.3.1	Aanlegfase	13
3.3.2	Aanwezigheidsfase	13
3.3.3	Bestaand gebruik.....	14
4	Beschermde soorten Wnb	15
4.1	Beschermde soorten.....	15
4.1.1	Planten	15
4.1.2	Vissen	15
4.1.3	Amfibieën	15
4.1.4	Vogels	16
4.1.5	Grondgebonden zoogdieren	18
4.1.6	Vleermuizen	19
4.1.7	Overige fauna	20
4.2	Conclusie beschermde soorten	20
5	Effectbeoordeling en maatregelen	21
5.1	Amfibieën.....	21
5.2	Vogels.....	21
5.3	Vleermuizen	23
5.4	Conclusie effectbeoordeling.....	24

5.5	Ontheffingen	25
6	Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving	26
6.1	Natura 2000-gebieden	26
6.2	Effectbeoordeling per storingsbron	27
6.3	Conclusie toetsing Natura 2000 gebieden	28
6.4	Natuurnetwerk Nederland (NNN).....	28
6.4.1	Conclusie toetsing NNN	29
6.5	Belangrijke weidevogelgebieden	29
6.5.1	Conclusie toetsing belangrijke weidevogelgebieden	30
6.6	Houtopstanden	30
6.7	Overige relevante wetgeving	30
6.8	Conclusie gebiedsbeschermende en overige natuurwetgeving	30
6.9	Ontheffingen en vergunningen gebiedsbescherming	31
7	Conclusies	32
7.1	Beschermde soorten Wnb	32
7.2	Overige natuurwetgeving	33
7.3	Vergunningen en ontheffingen	33
7.4	Zorgplicht	33
8	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	35
9	Bijlagen	36

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Er bestaan plannen het bestemmingsplan van het bedrijventerrein 'Hoogwaard' in Koudekerk aan den Rijn in de gemeente Alphen aan den Rijn te herzien. Het nieuwe plan is grotendeels conserverend maar er wordt aan de rand van het bedrijventerrein een uitbreiding voorzien van ongeveer 7 ha en een gedeelte van het terrein zal worden geherstructureerd (zie Bijlage 1). Het nieuwe bestemmingsplan vervangt geheel of in delen twee oudere bestemmingsplannen.

Het gewijzigde bestemmingsplan heeft mogelijk negatieve gevolgen voor rond- of op het terrein voorkomende (beschermde) flora en fauna. Vandaar dat in 2013 een toetsing is uitgevoerd waarbij is bekeken of negatieve gevolgen in het kader van de toen geldende Flora- en faunawet waren te verwachten (BEER, 2013). Ook werd in de toetsing gekeken naar gebiedsbeschermende bepalingen in het kader van de NB-wet 1998, de EHS, belangrijke weidevogelgebieden in Zuid-Holland en overige wetgeving.

Inmiddels is de uitgevoerde toetsing meer dan drie jaar oud en is een actualisatie noodzakelijk. De geldende natuurwetgeving is veranderd waarbij gebiedsbeschermende en soortbeschermende wetgeving is samengevoegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). De EHS staat tegenwoordig bekend onder de naam 'Natuurnetwerk Nederland' (NNN). Ten opzichte van de plannen uit 2013 wordt voor een deel van het bedrijventerrein een herstructurering voorzien (zie Bijlage 1).

Ook is sinds 2013 de Programmatische Aanpak stikstof (PAS) van start gegaan. De externe effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zijn in deze rapportage echter niet opgenomen. Om negatieve effecten te voorkomen is besloten om in de planregels van het bestemmingsplan geen toename van de stikstofemissie van bedrijven toe te staan. De bestaande emissie zit al opgenomen in de achtergronddepositie van de PAS.

Het is noodzakelijk een bijgewerkte actuele toetsing te hebben omdat ruimtelijke plannen geen ruimte mogen bieden aan activiteiten waarvan op voorhand duidelijk is dat deze significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden hebben of die ingaan tegen bepalingen uit de Wnb of andere wetgeving, zonder dat middels eventuele aanpassingen of specifieke maatregelen relevante ontheffingen of vergunningen kunnen worden verkregen.

Deze verkennende toets biedt dan ook per relevant onderdeel van de wijziging inzicht in de vraag in hoeverre (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden of op andere beschermde waarden in het kader van de Wnb of andere wetgeving zouden kunnen optreden en of daarvoor in een latere fase nog nadere ont-

heffingen moeten worden aangevraagd of dat aanvullende toetsing (verslechteringstoets of passende beoordeling) nodig is. Tevens wordt ingeschat of eventueel benodigde vergunningen of ontheffingen verkregen kunnen worden.

Bij een plan met een hoger abstractieniveau, zoals het voorliggende bestemmingsplan en de wijziging daarvan, heeft zo'n toetsing een lager detailniveau dan bij een concreet project waarbij meestal gedetailleerde informatie omtrent uitvoering nodig is. Deze toetsing heeft dientengevolge meer het karakter van een 'risico-inventarisatie' voor latere invulling van plannen of besluiten en probeert aan te geven of aan de eerder genoemde planologische uitvoerbaarheidseis kan worden voldaan.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten in het kader van de Wnb. Tevens wordt onderzocht of de plannen negatieve effecten op dergelijke soorten en/of op beschermde gebieden kunnen veroorzaken.

Alle beschermde waarden binnen het plangebied worden hierbij beschreven maar effecten worden onderverdeeld naar deel van het terrein waar de natuurwaarden voorkomen (buiten het bedrijventerrein, op het bestaande deel, het te herstructureren deel en het nieuwe deel).

Op grond van het onderzoek wordt geadviseerd omtrent te nemen maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. en omtrent de noodzaak ontheffing of vergunning aan te vragen.

In het kader van de bestemmingsplanwijziging wordt tevens ingeschat of dergelijke ontheffingen of vergunningen verkregen kunnen worden.

Een uitgebreide beschrijving van de getoetste wetgeving is te vinden in Bijlage 3.

1.3 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven. Het plan omvat het gebied oostelijk van de bebouwing van Koudekerk aan den Rijn tussen de Oude Rijn in het zuiden en oosten en de Lagewaard in het noorden. De westgrens van het plangebied ligt midden in het agrarische gebied van de Hogenwaardse polder.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode beschreven hoe de plannen worden geanalyseerd, hoe de aanwezigheid van beschermde soorten

binnen het bestemmingsplan is onderzocht en hoe wordt bepaald welke gebiedsbeschermende wetgeving aan de orde is.

In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie van het terrein beschreven, wordt aangegeven welke biotopen aanwezig zijn en wordt beschreven wat het gewijzigde bestemmingsplan mogelijk maakt en welke storingsbronnen kunnen optreden bij het realiseren van de plannen.

In hoofdstuk 4 wordt aangegeven welke beschermde soorten aanwezig (kunnen) zijn binnen en nabij het plangebied.

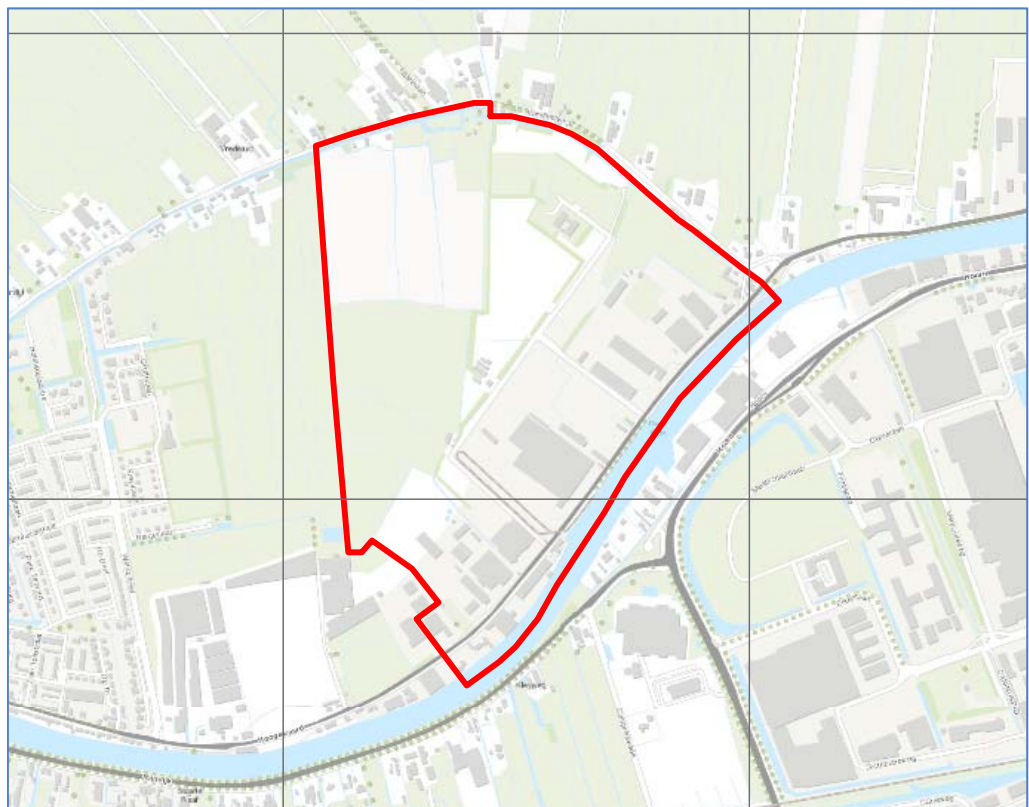
In hoofdstuk 5 wordt ingeschat in hoeverre deze soorten negatieve effecten kunnen ondervinden van het nieuwe plan en welke specifieke maatregelen eventueel noodzakelijk zijn.

Hoofdstuk 6 beschrijft of- en welke gebiedsbeschermende wetgeving van toepassing is op het plangebied en toetst de (mogelijk) optredende storende factoren van de plannen op bepalingen met betrekking tot deze gebieden.

Ten slotte bevat hoofdstuk 7 de conclusies. Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan. Aangegeven wordt of verwacht wordt of het plan haalbaar is in het licht van de geldende natuurwetgeving.

Hoofdstuk 8 geeft een overzicht van de gebruikte en aanbevolen literatuur. In de bijlage is aanvullende informatie opgenomen over de geldende wetgeving en de gebruikelijke procedures bij een vergunnings- en/of ontheffingsaanvraag.

Figuur 1.
Omgrenzing van het nieuwe bestemmingsplan van bedrijventerrein Hoogwaard te Koudekerk.

2

Methode

Hieronder wordt aangegeven hoe de analyse van de plannen is gemaakt en hoe is onderzocht welke soorten te verwachten zijn binnen het plangebied. Speciale aandacht is uitgegaan naar die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, specifieke maatregelen moeten worden getroffen of ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van realisatie van dit plan. Daarnaast is gekeken of het plangebied tot een beschermd natuurgebied behoort of hoe het ligt ten opzichte daarvan.

2.1 Huidige situatie en Plannen

Op grond van een afgelegd bezoek aan het terrein op 15 maart 2017 is de huidige situatie van het terrein opgenomen. Aanwezige biotopen zijn beschreven. Eerder werd op 2 juli 2013 de situatie opgenomen.

De plannen uit het voorontwerp bestemmingsplan Hoogewaard, verschenen oktober 2013 (WISSING, 2013), zijn geanalyseerd. Speciale aandacht bij deze analyse is gegeven aan terreindelen waar (grote) veranderingen (kunnen) gaan plaatsvinden, de te herstructuren gedeeltes en de nieuwe gedeeltes van het bedrijventerrein (zie Bijlage 1). Er wordt een inschatting gemaakt van de storende factoren die kunnen optreden tijdens de aanleg (realisatie) van de plannen en de aanwezigheidsfase van het nieuw ingerichte terrein. Er wordt nadruk gelegd op het niet-conserverende deel van het plan, in het conserverende deel zijn weinig grootschalige ontwikkelingen te voorzien en het bedrijventerrein in die vorm is al opgenomen in het huidige bestemmingsplan. Bij het bepalen van storende factoren is tevens gebruik gemaakt van de van de 'Effectenindicator'← van het ministerie van EZ voor de activiteit 'bedrijventerrein'.

→ <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx>

2.2 Soorten**Bronnenstudie**

Op basis van literatuurgegevens en informatie, samengebracht in bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF), is bekeken in hoeverre (beschermde) soorten in het verleden zijn aangetroffen in- en rond het plangebied.

Voor het onderzoek van de NDFF zijn de kilometerhokken onderzocht waarbinnen het plangebied is gelegen en daarnaast de daaromheen gelegen kilometerhokken, rekening houdend met relevante, overeenkomstige biotopen tussen plangebied en omgeving.

In de database is gezocht naar gegevens van beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn of beschermd als 'andere soort' die niet (provinciaal) zijn vrijgesteld. Ook is gezocht naar vogels met jaarrond beschermde nesten.

Bij de analyse is gekeken naar waarnemingen in de afgelopen 10 jaar. Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld overvliegend of verblijvend, de onderzoeksinspanning en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is).

Naast het onderzoek van de NDFF zijn relevante verspreidingsatlassen en eventueel andere literatuur en websites geraadpleegd om de ecologische vereisten van soorten in samenhang met de verspreiding te bekijken.

Potentiebeoordeling

Het plangebied is op 15 maart 2017 bezocht om enerzijds de aanwezigheid en aangrenzende biotopen te beschrijven en te beoordelen (zie §2.1) en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar). Een eerder bezoek aan het terrein werd gebracht op 2 juli 2013.

Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied en het belang van het gebied voor de soorten.

Op grond van de plannen en de mogelijk optredende storingsbronnen is een effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de te verwachten soorten.

Als negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten wordt aangegeven of specifieke maatregelen moeten worden genomen en/of ontheffing dient te worden aangevraagd.

2.3 Gebieden

Op de gebieden database van het Ministerie van Economische Zaken is gekeken in hoeverre het plangebied is gelegen binnen of nabij de begrenzing van beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)), zie:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Aan de hand van Provinciale of gemeentelijke informatie, toegankelijk via internet is bekeken of het plangebied gelegen is in of nabij andere relevante beschermde gebieden, zie bijvoorbeeld:

<http://ruimtelijkeplannen.zuid-holland.nl/VRM>

Vervolgens wordt bekeken of negatieve effecten te verwachten zijn en of nadere toetsing noodzakelijk is.

3 Huidige situatie en voorziene verandering

Het bestemmingsplangebied Hoogwaard heeft een oppervlakte van ongeveer 73 ha. Er zijn een aantal verschillende bestemmingen, zie Bijlage 2. Ongeveer de helft van het plangebied is momenteel in gebruik als bedrijventerrein. Het bedrijventerrein is grotendeels verhard en wordt voor een groot deel gebruikt door een betonfabriek. Deze fabriek gebruikt het terrein voor productie en opslag van materialen.

3.1 Beschrijving aanwezige biotopen

Boschages

Langs de westrand van het huidige bedrijventerrein ligt een vrij brede boomsingel met voornamelijk Gewone es. Onder de bomen groeit een dichte struiklaag met vlier- en braamstruweel. Tussen een opslagterrein (Wagenaar) en het 'actieve' deel van de betonfabriek ligt een tweede bomenrij. Door de afscheidende bomen en struiken is het bedrijventerrein fysiek sterk gescheiden van het westelijk gelegen agrarische gebied. Ook de noordelijk gelegen Landlustweg en Lagewaard (buiten het bedrijventerrein) met 'dorpse' lintbebouwing en tuinen werkt als sterke afscheiding met de meer noordelijk gelegen Lagenwaardse polder.

Het bedrijventerrein heeft naast deze beschreven boschages weinig groen. In de bomen werden geen opvallende holtes of spleten waargenomen (zover zichtbaar).

Het opslagterrein wordt momenteel vergraven en er zijn plaatselijk drassige sloten en waterpartijen aanwezig.

Opslagterrein

De noordwestelijke 'driehoek' van het bedrijventerrein, in de 'herstructureringszone van het plan' wordt momenteel vergraven en er zijn drassige sloten en een waterpartij aanwezig. Dit deel van het bedrijventerrein is gedeeltelijk verhard en aan de randen begroeid met hoge, kruidenrijke, ruderale vegetatie. Er staan hier ook enkele hoge braamstruwelen. Vanwege actieve vergravingen zijn overal puin- en zandhopen aanwezig.

In het noordoostelijke deel van het gebied ligt een open braakterrein.

Graslanden, akkers

Het westelijke deel van het bestemmingsplangebied en ook de noordrand bestaat uit agrarisch gebruikt gebied. Er liggen zowel een aantal akkers als intensief gebruikte graslanden. De graslanden worden gebruikt als hooiland en plaatselijk worden ze begraaasd door schapen en koeien. Langs de noordrand, langs de Landlustweg worden geen ontwikkelingen voorzien en dit deel van het bestemmingsplangebied is niet bestemd als bedrijventerrein, er kan wel sprake zijn van 'externe werking' van herstructurering en uitbreiding van het bedrijventerrein.

Wateren en oevers

Op- en langs het bedrijventerrein liggen enkele smalle slootjes met steile oevers die veelal zijn dichtgegroeid met riet, hoge grassen of hoge oeverplanten zoals Grote egelskop en Harig wilgenroosje. Ook in het agrarische gebied zijn dergelijke slootjes aanwezig. Langs de Landlustweg en Lagewaard ligt een bredere sloot met veel Gele

Kleinschalig agrarisch land met bredere wateren en volkstuinten langs de Landlustweg.

plomp. Er liggen hier enkele eilanden met kleinschalig agrarisch gebruik.

Bebouwing

Op het bedrijventerrein zijn grotere bedrijfsgebouwen met platte daken en opslagloodsen aanwezig. Tussen deze bebouwing staan ook enkele woonhuizen, soms met pannendaken. Deze bebouwing behoort vrijwel geheel tot het bestaande bedrijventerrein. Langs de Landlustweg en Lagewaard zijn binnen het bestemmingsplangebied een beperkt aantal woonhuizen aanwezig, deze horen niet bij het bedrijventerrein.

3.2 Wijzigingen in het bestemmingsplangebied

Het herziene bestemmingsplan gaat uit van een uitbreiding van het bedrijventerrein aan de westkant met in totaal ongeveer 7 ha. Deze uitbreiding gaat vooral ten koste van intensief gebruikt agrarisch land. Tevens is een gedeeltelijk nieuwe ontsluitingsweg gepland die westelijk langs maar binnen het bestaande bedrijventerrein zal lopen en dit op twee punten zal ontsluiten. De huidige groenzones zouden op termijn gekapt kunnen worden. Aan de buitenzijde van het terrein zal opnieuw een afschermdende groenzone worden gerealiseerd.

Het 'driehoekige' middengedeelte van het plan, eigendom van Wagenaar, zal geherstructureerd worden. Noordwestelijk en oostelijk van het plangebied liggen zoekgebieden voor waterberging.

Vooral in het uitbreidingsgebied en de te herstructureren terreindelen zijn veranderingen en ingrepen te verwachten.

In Bijlage 2 is de voorgenomen inrichting van het uitgeefbare deel van het bedrijventerrein met de nieuwe omgrenzing weergegeven. Op deze kaarten is tevens de geplande interne ontsluitingsweg aangegeven (grijze lijn).

Het rood omrande gebied op de eerste kaart betreft het uit te breiden deel van het bedrijventerrein. Het uit te breiden deel ligt in het beschreven agrarisch gebruikte gebied met grasland en akkers. Ook de beschreven boomsingel en het opslagterrein valt gedeeltelijk binnen de uitbreiding.

Voor overige veranderingen en de precieze invulling daarvan wordt verwezen naar het Voorontwerp bestemmingsplan (WISSING, 2013).

3.3 Storingsbronnen

Door het plan kunnen verschillende storingsbronnen optreden. Deze mogelijke bronnen zijn onder te verdelen in (tijdelijke) bronnen tijdens de aanleg of herstructurering van delen van het bedrijventerrein en aanleg van de ontsluitingsweg en effecten als gevolg van de aanwezigheid van nieuw gebouwde objecten e.d. Daarnaast zijn er verstoringen mogelijk door bestaand gebruik.

3.3.1 Aanlegfase

Oppervlakteverlies

Als gevolg van de inrichtingswerkzaamheden kan sprake zijn van oppervlakteverlies van leefgebied van (beschermde) soorten.

Hinder door geluid en trillingen

Vooraf heien en andere bouwactiviteiten zorgen voor productie van geluid en trillingen met als mogelijk gevolg hinder.

Mechanische effecten

Afhankelijk van de werkbreedte kunnen door berijding met voertuigen en het plaatsen van materiaal mechanische effecten optreden waardoor dieren worden gedood of planten worden vernield.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in de natuurlijke omgeving.

Tijdens de werkzaamheden is veelvuldig sprake van de aanwezigheid van mensen in het terrein en daar niet van nature thuishorende voorwerpen. Dit kan een verstoring effect hebben op daarvoor gevoelige soorten.

Lichthinder

Met name voor 's nachts actieve soorten kan lichthinder als gevolg van bouwverlichting bij aanleg van nieuwe gedeeltes van het bestemmingsplangebied verstoring effecten hebben.

Verzuring en vermesting

Luchtzijdige emissie van stikstof door machines, bouwverkeer en kranen kan leiden tot verzuring en/of vermesting in verder weg gelegen natuurgebieden, waaronder Natura 2000-gebieden. Als binnen deze natuurgebieden vegetaties voorkomen die gevoelig zijn voor vermesting/verzuring, is een negatief effect mogelijk. De effecten van verzurende stoffen zijn niet altijd te scheiden van die van vermestende stoffen en worden hier bij elkaar genomen. Verzuring en vermesting kan leiden tot gewijzigde concurrentieverhoudingen tussen plantensoorten van bepaalde gevoelige habitattypen. Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere. Hierdoor neemt de biodiversiteit af.

3.3.2 Aanwezigheidsfase

Naast extra geluid en optische verstoring (zie boven). Ook kan door de nieuwe gevestigde bedrijvigheid (extra) stikstof worden geëmitteerd met verzuring en vermesting tot gevolg (zie boven).

Lichthinder

Met name voor 's nachts actieve soorten kan lichthinder als gevolg van toegenomen lichtintensiteit door toegenomen bebouwing versturende effecten hebben.

3.3.3 Bestaand gebruik

Ook op het bestaande bedrijventerrein, dat vergelijkbaar wordt gebruikt als het nieuwe gedeelte, kunnen momenteel vergelijkbare negatieve effecten optreden als degene die hierboven zijn beschreven. Ook op het her te bestemmen agrarische gedeelte van het uitbreidingsgebied zijn storingsbronnen zoals verzuring en vermesting mogelijk.

4 Beschermde soorten Wnb

In dit hoofdstuk worden de beschermde soorten beschreven per soortgroep. In de beschrijving wordt per soortgroep eerst aangegeven welke soorten (volgens opgave van het NDFF, veldbezoek en literatuur) in het verleden in- of in de buurt van het plangebied zijn aangetroffen. Vervolgens wordt vermeld of- en welke soorten op grond van aanwezige biotopen te verwachten zijn en welke gebruiksfuncties het plangebied kan hebben voor deze soorten.

4.1 Beschermde soorten

4.1.1 Planten

Aangetroffen soorten

In- en rond het plangebied is in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde flora waargenomen.

Potentie plangebied

In het plangebied wordt geen beschermde flora verwacht.

Diverse soorten planten, (korst)mossen en wolfsklauwen die onder de Natuurwet beschermd zijn, worden niet in het plangebied verwacht, de soorten komen nagenoeg alleen voor in natuurgebieden.

4.1.2 Vissen

Aangetroffen soorten

In- en rond het plangebied zijn in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde vissoorten waargenomen.

Potentie plangebied

In- en rond het plangebied is geen potentie voor beschermde vissoorten aanwezig.

Omdat geen sprake is van goed ontwikkelde submerse vegetatie, en/of van geïsoleerde, zuurstofloze, verlandende wateren in het plangebied, wordt het voorkomen van Grote modderkruiper uitgesloten.

4.1.3 Amfibieën

Aangetroffen soorten

In- en rond het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen.

De Rugstreeppad is bekend van de omgeving van het plangebied, de soort werd in het verleden op 1,5 kilometer van het plangebied vastgesteld in polder 'De Gnephoek' en in de stadsrand van Alphen (NDFF). In 2005 werden op twee plaatsen in het plangebied Rugstreeppadden vastgesteld. De Rugstreeppad is een beschermde

soort die wordt genoemd als soort beschermd onder de Habitatrichtlijn (zie Bijlage 3.2).

Potentie plangebied

Het plangebied levert geschikt voortplantingswater voor enkele algemene soorten amfibieën zoals Gewone pad, Kleine watersalamander, Bruine kikker of Groene kikker (bastaardkikker en/of Meerkikker). Al deze soorten zijn beschermd onder de Wnb maar ze zijn in Zuid-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 3.2.

In het plangebied is tevens geschikt landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode kan worden benut door deze amfibieën.

-Rugstreepad

Het onderzoeksgebied is geschikt voor de Rugstreepad;. De soort is ook in het verleden in de (directe) omgeving aangetroffen. In het plangebied ligt binnen het te herstructureren deel, geïsoleerd, ondiep water dat door de dieren kan worden gebruikt voor voortplanting. Het betreft het terrein van Wagenaar in het centrale deel van het terrein (zie foto pag. 10). De geïsoleerde wateren in combinatie met puin- en zandhopen leveren geschikt leefgebied (jaarrond) voor de soort.

In dit deel van het plangebied maar ook op het bestaande bedrijventerrein is tevens geschikt zanderig landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode kan worden benut door deze soort.

4.1.4 Vogels

Het bevoegd gezag maakt onderscheid tussen niet-jaarrond beschermde soorten, jaarrond beschermde soorten (ingedeeld in vier categorieën) en de zogenaamde 'categorie 5-soorten' (zie verder Bijlage 3.2.5).

Aangetroffen niet jaarrond beschermde soorten

Tijdens het veldbezoek werden diverse vogelsoorten waargenomen: Merel, Roodborst, Vink, Heggenmus, Koolmees (cat. 5), Groenling, Houtduif, Zwarte kraai, Ekster, Putter, Winterkoning, Tjiftjaf, Waterhoen, Meerkoet en Krakeend. De meeste vogels werden gehoord en gezien buiten het bedrijventerrein langs de Landlustweg en in de groenzone langs het huidige bedrijventerrein.

In het agrarisch gebruikte gedeelte van het plangebied werden enkele Kieviten gezien. Dit gebied is vanwege zijn halfopen karakter, intensieve gebruik en vrij diepe ontwatering matig geschikt als weidevogelgebied.

Potentie plangebied niet jaarrond beschermde soorten

In het plangebied kunnen naast de waargenomen soorten nog andere algemene bos- en struweelvogels tot broeden komen zoals

bijvoorbeeld Zanglijster, Zwartkop, Boomkruiper, Holenduif en Grote bonte specht (cat. 5).

In het water langs het plangebied broeden naast de waargenomen soorten mogelijk andere water- en moerasvogels zoals Meerkoet en Wilde eend. In het weidegebied kunnen ook Scholekster en Tureluur verwacht worden.

Het is mogelijk dat in de bebouwing soorten broeden als Kauw, Witte kwikstaart of Spreeuw (cat. 5).

Aangetroffen jaarrond beschermde soorten

Tijdens het veldbezoek werden in de noordrand nabij de volkstuinten 10-20 paar Huismussen in het plangebied maar naast het bedrijventerrein gezien. Deze vogels broeden waarschijnlijk in de bebouwing langs de Landlustweg. De vogels werden niet op het bedrijventerrein gezien. Ook het huis van Hoogwaard 203 op het bestaande bedrijventerrein wordt waarschijnlijk bewoond door Huismus. Een aantal vogels werd hier tijdens het veldbezoek waargenomen.

Nabij het kantoor van Spanbeton vloog ten tijde van het veldbezoek een paartje Buizerds rond. In de bomen van de omliggende groenzone werden op enkele plaatsen grote nesten gezien. Deze zouden in gebruik kunnen zijn bij boombewonende roofvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals de waargenomen Buizerd.

In de database van de NDFF komt een recente (2016) waarneming voor van een roepende Ransuil voor in het noorden van het plangebied in het volkstuintencomplex, buiten het bedrijventerrein maar binnen het bestemmingsplangebied. Er zijn waarnemingen van broedgeval-indicerende waarnemingen van Sperwer, Havik, Boomvalk en Buizerd binnen 2-3 kilometer van het plangebied.

Gierzwaluw komt niet voor met territorium- of nest indicerende waarnemingen nabij het plangebied.

Buizerd binnen het plangebied tijdens het veldbezoek.

Potentie jaarrond beschermde soorten

Het is zeer waarschijnlijk dat in de bebouwing langs de Landlustweg en de Hoogewaard plaatselijk Huismus broedt. Deze vogels zullen als foerageergebied vooral de omliggende tuinen gebruiken en niet verder in het plangebied verwacht kunnen worden. De groenzone rond het bedrijventerrein met ruige en dichte ondergroei, verder verwijderd van bebouwing is slecht geschikt als foerageergebied voor Huismussen.

In de groenzones rond het terrein en rond het volkstuintencomplex zijn boombewonende roofvogels zoals Buizerd en Ransuil waarschijnlijk aanwezig. Deze soorten kunnen oude kraaiennesten benutten als nestplaats. Met name de Buizerd kan verwacht worden in het te herstructureren of uit te breiden deel van het bedrijventerrein. Het is ook niet uit te sluiten dat andere soorten zoals Boomvalk, Sperwer of Havik van deze broedgelegenheid gebruik maken.

De Gierzwaluw wordt in het open bebouwde gebied rond het plangebied niet verwacht. Er werden ook geen geschikte gaten met 'vrije uitvalmogelijkheden' gezien in de bebouwing. Gierzwaluwen kunnen niet op eigen kracht opstijgen omdat hun poten te zwak zijn om af te zetten.

4.1.5 Grondgebonden zoogdieren

Aangetroffen soorten

In- en rond het plangebied zijn in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde, niet vrijgestelde zoogdieren waargenomen.

Tijdens het veldbezoek werd de Haas waargenomen. Deze soort is Zuid-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 3.2.

Potentie plangebied

Het is mogelijk dat naast de Haas in het gebied nog enkele (kleine) zoogdieren voorkomen zoals Egel, Vos, Mol, Bunzing, Wezel, Hermelijn en verschillende algemene soorten (spits)muizen. Al deze soorten zijn beschermd onder de Wnb maar ze zijn in Zuid-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 3.2.

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor de Noordse woelmuis en de Waterspitsmuis. De benodigde levensvoorwaarden zijn hiervoor niet aanwezig. Het terrein is te droog en een vochtige kruidenrijke oevervegetatie nabij schoon en helder water ontbreekt.

4.1.6 Vleermuizen

Vleermuizen kunnen op zeer duidelijk te onderscheiden manieren van een leefgebied gebruik maken. Belangrijke gebruiksfuncties zijn verblijfplaats, foerageergebied of (deel van) een vliegroute.

Aangetroffen vleermuizen

Er zijn in het verleden in de omgeving van het plangebied alleen losse waarnemingen van langsvliegende vleermuizen verricht. Precieze locaties van verblijfplaatsen en andere belangrijke gebruiksfuncties zijn echter alleen vast te stellen met gericht nachtelijk onderzoek en zijn op grond van de incidentele waarnemingen niet op voorhand uit te sluiten.

Potentie verblijfplaatsen.

In bebouwing van het plangebied kunnen vleermuizen verblijven. Met name bebouwing met spouwmuren, pannendaken en andere spleten of gaten, kunnen geschikte holtes bevatten voor verblijvende vleermuizen. De bebouwing met dergelijke vestigingsmogelijkheden voor vleermuizen liggen bijvoorbeeld langs de Hoogwaard en de Landlustweg in het bestaande deel van het bedrijventerrein of daarbuiten.

Hoewel in de huidige situatie geen geschikte spleten of holtes in de aanwezige bomen van het plangebied werden waargenomen, is het niet zeker dat deze niet kunnen ontstaan en wél aanwezig zijn als werkzaamheden worden uitgevoerd. Een aantal grote bomen kon ook niet goed benaderd en beoordeeld worden. Voorafgaand aan het kappen van bomen in de groenzone tussen het te herstructureren deel van het plangebied en de uitbreidingszone daarvan, zullen deze derhalve opnieuw moeten worden geïnspecteerd op geschikte spleten en holtes.

Gebouwbewonende vleermuizen kunnen via ruimtes tussen daklijst en muur mogelijk holtes bereiken die geschikt zijn als verblijfplaats.

Potentie foerageergebied

Delen van het plangebied zullen dienst doen als foerageergebied voor vleermuizen, als deel van een van een groter leefgebied. Met name de afschermdende bosschages langs het bestaande bedrijventerrein en langs de landlustweg bieden geschikt (mogelijk essentieel) foerageerbiotoop en kunnen vleermuizen aantrekken uit een groter bebouwd gebied.

Potentie vliegroute

De bredere lijnvormige elementen zoals bijvoorbeeld het water en de dijk langs de Landlustweg, maar ook de afgrenzende groenstrook kunnen dienst doen als vliegroute. Het betreft mogelijk essentiële vliegroutes.

4.1.7 Overige fauna

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor andere beschermde soorten, er werd geen Krabbenscheer aangetroffen in het plangebied zodat geen eiafzet en voorkomen van Groen glazenmaker verwacht mag worden. Er werden tevens geen sloten met helder water en veel watervegetatie gezien waar Platte schijfhoren of een soort als Gevlekte witsnuitlibel verwacht mag worden. Deze soorten zijn in het verleden ook niet waargenomen (NDFP 2007-2017) en komen zeldzaam voor op kleigrond.

4.2 Conclusie beschermde soorten

Op grond van §4.1.1 t/m §4.1.7 zijn beschermde, niet vrijgestelde soortgroepen te verwachten die staan weergegeven in Tabel 1. In de tabel wordt onderscheid gemaakt tussen de aangetroffen soortgroepen in- en nabij het plangebied en de potenties daarvoor binnen het plangebied.

In hoofdstuk 5 wordt onderzocht welke gevolgen voor deze soortgroepen worden verwacht door het uitvoeren van de plannen.

Tabel 1.

Vastgestelde of verwachte soortgroepen met beschermde, niet vrijgestelde soorten in of nabij het plangebied.

Beschermde, niet vrijgestelde soorten	Aangetroffen in- of nabij plangebied	Potentieel aanwezig binnen het plangebied
Planten	nee	nee
Vissen	nee	nee
Amfibieën	ja	ja
Niet-jaarrond beschermde vogelsoorten	ja	ja
Jaarrond beschermde vogelsoorten	ja	ja
Grondgebonden zoogdieren	nee	nee
Vleermuizen		
verblijfplaats	nee	ja
foerageergebied	nee	ja
vliegroute	nee	ja
Overige beschermde fauna	nee	nee

5 Effectbeoordeling en maatregelen

Door het plan kunnen verschillende negatieve effecten optreden in het plangebied. Deze mogelijke effecten zijn onder te verdelen in tijdelijke effecten tijdens de uitbreiding en herstructurering van het bedrijventerrein en effecten als gevolg van de aanwezigheid van de nieuwe situatie. Er worden op het bestaande deel van het bedrijventerrein en buiten het (uitgebreide) bedrijventerrein geen grote ingrepen verwacht.

De te verwachten soortgroepen met beschermde, niet vrijgestelde soorten worden in dit hoofdstuk besproken. Ze zijn samengevat in de derde kolom van Tabel 1. De (negatieve) effecten die kunnen optreden bij de werkzaamheden die mogelijk zijn bij uitvoer van het plan, worden onderzocht. Voorts zal worden aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om effecten te voorkomen of te minimaliseren.

Voor andere soortgroepen met niet beschermde of vrijgestelde soorten geldt altijd de zorgplicht (zie Bijlage 3.1.1).

5.1 Amfibieën

Vanwege het vergraven van oevers en/of het dempen van wateren op het te herstructureren deel van het plangebied, is het mogelijk dat voortplantingsplaatsen van de Rugstreeppad worden beschadigd, of vernield. Ook kunnen aanwezige dieren worden gedood. Het is derhalve noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van deze soort.

In de periode buiten de voortplantingstijd zouden graafwerkzaamheden vergelijkbare negatieve effecten als hierboven beschreven kunnen betekenen voor het landbiotoop van Rugstreeppadden.

Als de soort aanwezig is zullen de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd buiten de gevoelige periodes en zal vervangend leefgebied worden gecreëerd voor de Rugstreeppad. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Projectplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

5.2 Vogels

Vogelnesten kunnen worden vernield bij ecologisch gevoelige werkzaamheden zoals het rooien en kappen van struiken en bomen het slopen of renoveren van bebouwing, diverse graafwerkzaamheden of het verwijderen van de vegetatie-toplaag.

Niet-jaarrond beschermde soorten

Men dient activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden buiten het broedseizoen plaats te doen vinden, dus niet van grofweg 15 maart tot 15 juli. Deze periode is afhankelijk van bijvoor-

beeld het weer of de betrokken soorten. Als onverhoopt buiten deze periode vogels broedend aanwezig zijn, dienen werkzaamheden plaatselijk te worden uitgesteld.

Wanneer in het broedseizoen gewerkt gaat worden is het in dit geval mogelijk, voorafgaand aan het broedseizoen of voorafgaand aan de vestiging van broedvogels, het plangebied ongeschikt te maken als (nog) geen nesten aanwezig zijn.

‘Categorie 5’ soorten

Gezien de aanwezige biotopen in de nabijheid van het plangebied zullen de (mogelijk) aanwezige vogelsoorten die genoemd worden als ‘categorie 5’ soort, kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied. Overigens geldt ook voor deze soorten dat activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden buiten het broedseizoen plaats moeten vinden.

Jaarrond beschermde soorten

Bij de sloop of de renovatie van woonhuizen in het plangebied met pannendaken waarbij aan daken gaat worden gewerkt, zouden vaste rust- of verblijfplaatsen van de jaarrond beschermde Huismus beschadigd of vernield kunnen worden. Het is in dat geval nodig noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van deze soort. Dergelijke werkzaamheden en effecten worden in het niet-conserverende deel van het bestemmingsplan niet verwacht.

De groenzones en begroeiing in het te herstructureren of uit te breiden deel van het bedrijventerrein zijn niet van groot belang voor Huismus en er worden dan ook geen belangrijke effecten voorzien bij ingrepen op deze terreindelen.

De aangetroffen nesten in de bomen van de groenstrook en de boschages in het noorden van het gebied, buiten het bedrijventerrein kunnen in gebruik zijn bij jaarrond beschermde roofvogels zoals Sperwer, Boomvalk, Buizerd, Ransuil of Havik. Er zijn aanwijzingen dat Buizerd en Ransuil op het terrein broedt. Als aan de aanwezige bomen wordt gewerkt of als deze worden gekapt is schade mogelijk en is het noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van deze soort(en).

Als jaarrond beschermde vogelsoorten aanwezig zijn dient bekeken te worden of alternatieve nestgelegenheid aanwezig is of vervangend leefgebied te kan worden aangeboden of de plannen aangepast kunnen worden zodat de vestigingsplaats kan worden ontzien. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen ‘Projectplan’ deze maatregelen worden uitgewerkt.

Voor het mogelijk incidentele gebruik van het plangebied, bijvoorbeeld als jachtterrein door jaarrond beschermde vogelsoorten uit de omgeving van het plangebied, wordt geen negatief effect verwacht

van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. De vogels kunnen derhalve gemakkelijk uitwijken.

5.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Bij de sloop of de renovatie van de gebouwen zouden vaste rust- of verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen beschadigd of vernield kunnen worden. Het is in dat geval noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van deze soort(en). Hierbij dient ook de naaste omgeving van het plangebied betrokken te worden. Dergelijke werkzaamheden en effecten worden in het niet-conserverende deel van het bestemmingsplan niet verwacht.

Als bomen met diepe holtes of spleten moeten worden gekapt kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen worden beschadigd of vernield van boombewonende vleermuizen. Als bomen in de groenstroken worden gekapt dienen deze geïnspecteerd te worden op diepe holtes en spleten en als deze aanwezig zijn is vervolgonderzoek naar boombewonende vleermuizen noodzakelijk

Als verblijvende vleermuizen aanwezig zijn dienen vervangende en geschikte verblijfplaatsen te worden aangeboden. Er is tijdelijke compensatie en permanente compensatie noodzakelijk. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Projectplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

Vleermuizen zijn gevoelig voor de verstoring door licht. Rond de bestaande bebouwing waar in de huidige situatie verblijfplaatsen kunnen worden verwacht (langs de Hoogwaard) is reeds verlichting aanwezig en worden geen grote veranderingen verwacht in het lichtplan. Als tijdens de aanleg of herstructurering van delen van het bedrijventerrein tussen globaal april en oktober sterke bouwverlichting wordt gebruikt, is ook schade mogelijk. Dergelijke verlichting moet achterwege blijven of onderzoek naar gevolgen voor vleermuizen moeten worden onderzocht.

Foerageergebied

In de 'uitbreidingszone' van het bedrijventerrein kan nieuwe straat- en bouwverlichting worden gerealiseerd. Deze verlichting kan invloed hebben op foerageergebieden en vluchtroutes van vleermuizen afkomstig van verder weg gelegen verblijfplaatsen. Ook bouwverlichting tijdens aanleg van bedrijventerreinen kan een negatieve invloed hebben als deze wordt geplaatst tussen april en oktober.

In het lichtplan van het nieuwe bedrijventerrein moet rekening gehouden worden met deze gebruiksfuncties van vleermuizen.

Voorafgaand aan de grootschalige kap van de groenstroken zal het precieze belang van dit foerageergebied voor vleermuizen in detail moeten worden onderzocht. Hierbij dient ook de naaste omgeving van het bedrijventerrein te worden onderzocht.

Vastgestelde of verwachte soortgroepen met beschermde, niet vrijgestelde soorten in of nabij het plangebied. Na realisatie van de plannen zal vanwege de ontwikkeling van begroeiing aan de rand van het nieuwe terrein de beschutting weer toenemen en zal het terrein naar verwachting weer geschikter worden voor foeragerende vleermuizen.

Vliegroutes

Voorafgaand aan de grootschalige kap van de groenstroken zal het precieze belang van het belang van deze begroeiing als vliegroute voor vleermuizen in detail moeten worden onderzocht. Hierbij dient ook de naaste omgeving van het bedrijventerrein te worden onderzocht.

Ook bouwverlichting tijdens aanleg van bedrijventerreinen tussen april en oktober en nieuwe verlichting bij realisatie ervan kan een negatieve invloed hebben op vluchtroutes van vleermuizen.

5.4 Conclusie effectbeoordeling

Negatieve effecten van de plannen op beschermde soort(en) (indien aanwezig) zijn niet uit te sluiten. In Tabel 2 worden voor verschillende ingrepen de soorten samengevat die door deze ingrepen beïnvloed kunnen worden. Het gaat in de niet conserverende deel van het bestemmingsplangebied om Rugstreeppad, diverse roofvogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen (verblijf, foerageergebied en vliegroutes). Op het bestaande bedrijventerrein en daarbuiten, binnen het bestemmingsplangebied, kunnen Huismus en roofvogels verwacht worden.

Bij werkzaamheden in het kader van het niet conserverende deel van dit plan, zoals het dempen of (ver)graven van wateren, de (grootschalige) kap van bomen en aanbrengen van storende verlichting, dient mogelijk vervolgonderzoek plaats te vinden om de aanwezigheid van bovengenoemde soorten of soortgroepen nader te onderzoeken.

Hetzelfde geldt voor het (niet te verwachten) renoveren of slopen van bebouwing of het (grootschalig) kappen van bomen in het conserverende deel van het plan.

Als beschermde, niet vrijgestelde soorten worden aangetroffen en negatieve gevolgen zijn niet uit te sluiten, dan dienen aanvullende maatregelen te worden genomen en dient ontheffing te worden aangevraagd.

5.5 Ontheffingen

Uit §5.4 blijkt dat bij vergraven van opslagterrein en grootschalige kap van bomen of het plaatsen van storende verlichting op het niet conserverende deel van het plangebied mogelijk ontheffingen moeten worden verkregen. Naar verwachting is het verkrijgen van benodigde ontheffingen mogelijk omdat:

- ♣ Het terrein groot is en nog niet volledig is ingericht. Hierdoor zijn er (eventueel) ruime mogelijkheden tot het treffen van mitigatie en compensatie, bijvoorbeeld in de waterbergingszone (Rugstreepad) of met een aangepast lichtplan of met vleermuisvriendelijke alternatieven daarvan;
- ♣ Mogelijk negatieve effecten door bijvoorbeeld kap van bomen en verwijderen van ondergroei tijdelijk zijn (de groenzone wordt teruggeplant);
- ♣ Er door de lange looptijd van de uitvoering van de plannen mogelijkheden zijn werkzaamheden te faseren of alternatief uit te voeren.

Tabel 2.

Belangrijkste ecologisch gevoelige ingrepen die kunnen plaatsvinden op bedrijventerrein 'Hoogwaard' en de beschermde soorten die daardoor beïnvloed kunnen worden

Deel van het terrein	Ingrep	Beschermde soorten
Niet conserverend		
Herstructureringsgebied	Bomen en ondergroei kappen	Vleermuizen (verblijf, fourageergebied, vliegroutes) (Roof)vogels jaarrond beschermde nesten Broedvogels niet-jaarrond beschermde nesten
	Dempen of vergraven wateren	Rugstreepad Broedvogels niet-jaarrond beschermde nesten
	Vergraven terreindelen	Rugstreepad Broedvogels niet-jaarrond beschermde nesten
	Aanbrengen storende verlichting	Vleermuizen (verblijf, fourageergebied, vliegroutes)
Uitbreidingszone	Bomen en ondergroei kappen	Vleermuizen (verblijf, fourageergebied, vliegroutes) (Roof)vogels jaarrond beschermde nesten Broedvogels niet-jaarrond beschermde nesten
	Aanbrengen storende verlichting	Vleermuizen (verblijf, fourageergebied, vliegroutes)
Conserverend		
Bedrijventerrein	Bebouwing slopen of renoveren	Huismus Broedvogels niet-jaarrond beschermde nesten Vleermuizen (verblijf)
Agrarisch gebied	Vergraven, dempen wateren	Broedvogels niet-jaarrond beschermde nesten
Gebied Landlustweg	Bebouwing slopen of renoveren	Vleermuizen (verblijf)
	Bomen en ondergroei kappen	(Roof)vogels jaarrond beschermde nesten Broedvogels niet-jaarrond beschermde nesten Vleermuizen (verblijf, fourageergebied, vliegroutes)

6 Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving

6.1 Natura 2000-gebieden

Er liggen een drietal Natura 2000 gebieden in een straal van 15 km rond het plangebied. Het betreft het Vogelrichtlijngebied 'De Wilck' ruim vier km westelijk, het Vogel- en Habitatrichtlijngebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck op acht km oostelijk en het HRL en VRL gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' op ruim elf km zuidoostelijk van het plangebied. In Figuur 2 staat de precieze ligging van deze gebieden ten opzichte van het plangebied aangegeven.

Relevante natuurwaarden voor 'De Wilck' en 'Broekvelden, Vetten-

Tabel 3.

Relevante habitattypen en soorten in Natura 2000- gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' met van de vogels de status (b = broedvogel, n = niet-broedvogel).

Habitattypen
H3140 Kranswierwateren
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
H4010 Vochtige heiden
H6410 Blauwgraslanden
H7140 A+B Overgangs- en trilvenen
H7210 Galigaanmoerassen
H91D0 Hoogveenbossen
Habitatrichtlijnsoorten
H1082 Gestreepte waterroofkever
H1134 Bittervoorn
H1149 Kleine modderkruiper
H1318 Meervleermuis
H1340 Noordse woelmuis
H1903 Groenknolorchis
H4056 Platte schijfhoren
Vogelrichtlijnsoorten
A021 Roerdomp – b
A022 Woudaap - b
A027 Grote zilverreiger –n
A029 Purperreiger –b
A041 Kolgans - n
A050 Smient -n
A051 Krakeend -n
A176 Zwartkopmeeuw -b
A197 Zwarte stern -b
A292 Snor -b
A295 Rietzanger - b
A298 Grote karekiet - b
A021 Roerdomp – b
A022 Woudaap - b
A027 Grote zilverreiger –n
A029 Purperreiger –b
A041 Kolgans - n
A050 Smient -n
A051 Krakeend -n

broek & Polder Stein' zijn een beperkt aantal overwinterende eenden- en ganzensoorten: Kleine zwaan, Smient, Krakeend (alleen Broekvelden) en Slobeend (alleen Broekvelden). De Nieuwkoopse plassen zijn aangemeld voor een groot aantal habitattypen en vogelsoorten (vooral broedvogels), zie Tabel 3). Bij de toetsing van gevolgen voor Natura 2000-gebieden worden niet alleen plannen en projecten betrokken in Natura 2000-gebieden maar ook plannen die door zg. 'externe werking' negatieve gevolgen kunnen hebben voor deze gebieden (zie §6.2).

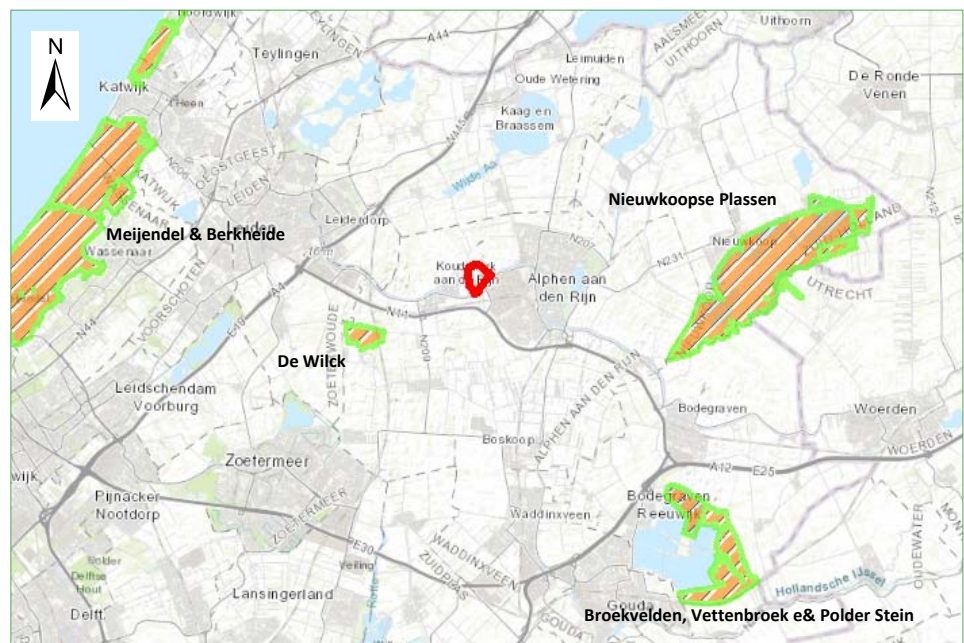
Het gebied 'Oeverlanden Braassemermeer' op ruim 5 km noordelijk van het bestemmingsplangebied is op 26 juni 1973 aangewezen als staatsnatuurmonument. Het bestaat uit een bosgordel en broekbos. Het broekbos is omgeven door ruigten en rietstroken. Met name in het broekbos en de rietlanden broeden vele vogelsoorten. Het nabijgelegen open water is van belang voor watervogels.

6.2 Effectbeoordeling per storingsbron

Vanwege de aard van de plannen en de ligging van de Natura 2000-gebieden zullen de beschreven storende effecten (zie §3.3) te beperkt zijn, te sterk afgeschermd en op te grote afstand plaatsvinden om enige merkbare gevolgen te hebben in de Natura 2000-gebieden.

Uitzondering is de luchtzijdige verspreiding van stikstof door (nieuwe) bedrijfsactiviteiten of verkeer, die wél op grote afstand merkbaar kan zijn. Om negatieve effecten te voorkomen is besloten om in de planregels van het bestemmingsplan geen toename van de stikstofemissie van bedrijven toe te staan. Daarmee voldoet het plan aan de Wet natuurbescherming. De bestaande emissie van het bedrijventerrein zit al opgenomen in de achtergronddepositie van de PAS.

Figuur 2.
Ligging van het plangebied (rood omrand) ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden.

6.3 Conclusie toetsing Natura 2000 gebieden

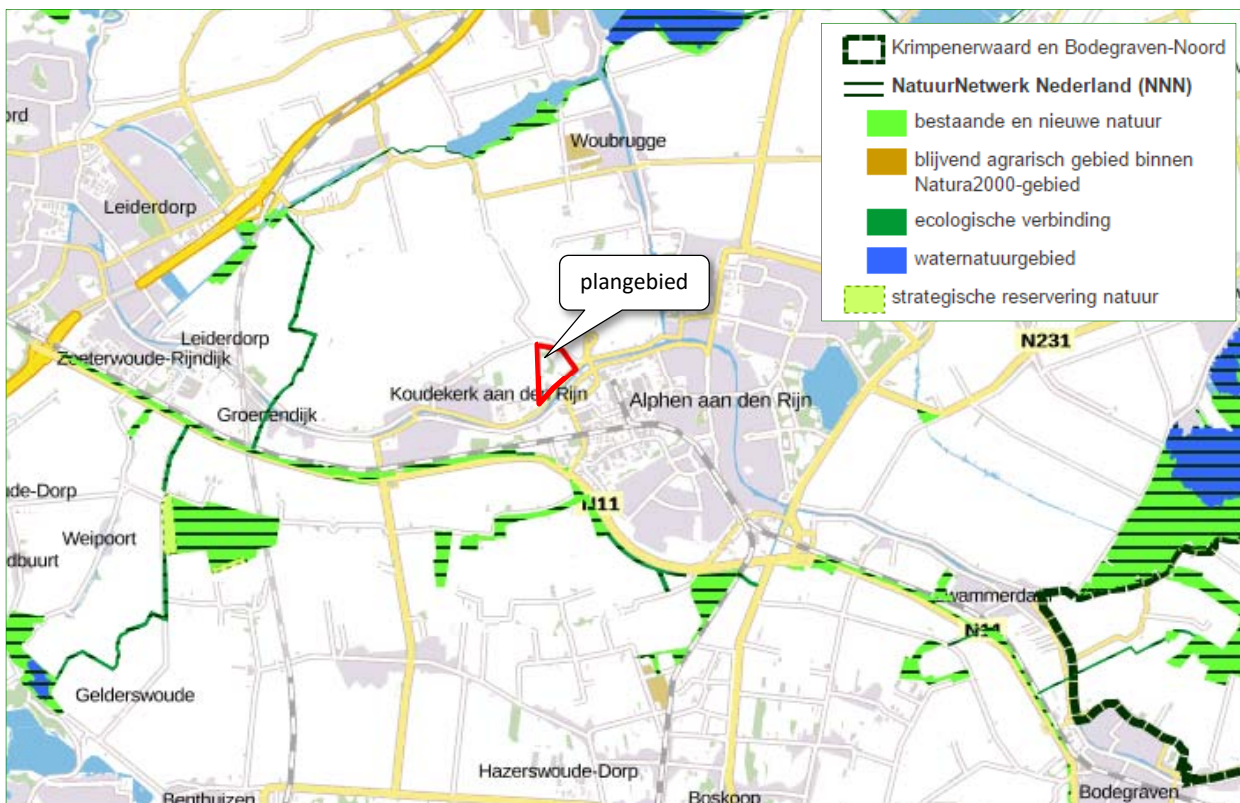
Vanwege de aard van de plannen, de gestelde planregels en de ligging van de Natura 2000-gebieden zullen storende effecten (zie §3.3) te beperkt zijn, te sterk afgeschermd en op te grote afstand plaatsvinden om enige merkbare gevolgen te hebben in de Natura 2000-gebieden.

6.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het NNN (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) is een Nederlands netwerk van natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. Planten en dieren kunnen zich hierdoor van het ene naar het andere gebied verspreiden. Soorten raken daarom niet geïsoleerd en hebben dus minder kans op uitsterven.

Ingrepen in NNN- gebieden zijn alleen toegestaan als er geen alternatieven zijn, er een groot openbaar belang is en als de schade elders wordt gecompenseerd. Uitvoering van de NNN wordt op hoofdlijnen gestuurd door het Rijk maar ligt vooral bij provincie en gemeente. Bij een project nabij een NNN-gebied mogen de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van dat gebied niet worden aangetast. De 'wezenlijke kenmerken en waarden' betreffen de bij het gebied behorende natuurdoelen en -kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem water en lucht, rust, stilte, donkerte en

Figuur 3.
Omgrenzing van NNN- gebieden in de nabijheid van bestemmings-plangebied Hoogewaard.
Bron: Verordening ruimte provincie Zuid-Holland, 2014.

openheid, de landschapsstructuur, de belevingswaarde en de recreatieve mogelijkheden in het gebied.

De ligging van NNN-gebieden rond het bestemmingsplangebied staan weergegeven in Figuur 3. Het natuurontwikkelingsgebied langs de provinciale N11, zuidelijk van de Oude Rijn, is de meest nabijgelegen ecologische verbindingsslijn binnen het NNN.

Gezien de ligging en afstand van deze verbindingsszone en de aard van de plannen in het bestemmingsplangebied zijn geen negatieve gevolgen mogelijk.

6.4.1 Conclusie toetsing NNN

Er kunnen geen negatieve gevolgen van het plan optreden voor gebieden begrensd binnen de NNN.

6.5 Belangrijke weidevogelgebieden

Binnen de provincie Zuid Holland zijn op grond van dichtheden broedende weidevogels de belangrijke weidevogelgebieden van Zuid-Holland bepaald. Weidevogels gebruiken als leefgebied voornamelijk agrarische gebieden of agrarisch beheerd natuurgebied. De hoogste dichtheden weidevogels komen voor in open gebieden met aangepast, veelal extensief, agrarisch beheer.

De belangrijke weidevogelgebieden binnen de provincie zijn vastgelegd in de Provinciale structuurvisie. Voor deze gebieden geldt een compensatiebeginsel. Op het moment dat bijvoorbeeld door een gemeentelijk initiatief, zoals het in dit rapport beschrevene, een belangrijk weidevogelgebied wordt aangetast, zal vanuit de provincie

Figuur 4.
Omgrenzing van belangrijke weidevogelgebieden (en NNN-gebieden) in de nabijheid van bestemmingsplangebied Hoogwaard.
Bron: Verordening ruimte provincie Zuid-Holland, 2014.

afgedwongen worden dat elders weidevogelgebied wordt verbeterd of gerealiseerd. De ligging van belangrijke weidevogelgebieden rond het bestemmingsplangebied staan weergegeven in Figuur 4.

Het gebied van de Lagewaardse polder noordelijk van het plangebied is aangewezen als belangrijk weidevogelgebied. De begrenzing van dit weidevogelgebied ligt niet direct langs de Landlustweg/Lagewaard omdat weidevogels bebouwing en opgaande begroeiing sterk mijden. Opgaande begroeiing en bebouwing vermindert het uitzicht op naderende predatoren en biedt daarnaast vestigingsmogelijkheden aan deze predatoren.

Vanwege de sterke afscherming rond het bedrijventerrein en de tussenliggende begroeiing en lintbebouwing langs de Landlustweg/Lagewaard en de afstand van het bedrijventerrein tot belangrijk weidevogelland, zullen ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied geen enkele negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het belangrijke weidevogelgebied in de Lagewaardse polder of daarbuiten.

6.5.1 Conclusie toetsing belangrijke weidevogelgebieden

Er zijn geen negatieve gevolgen mogelijk van het plan voor belangrijke weidevogelgebieden.

6.6 Houtopstanden

Als er buiten de bebouwde kom gelegen beplantingen (groenstroken) worden gekapt, groter dan 1000 m², is een ontheffing nodig voor de bescherming van bijzondere houtopstanden. Dit is met grote waarschijnlijkheid aan de orde bij het kappen van bestaande groenstroken.

6.7 Overige relevante wetgeving

Er is geen overige natuurwetgeving bekend die van invloed kan zijn op de plannen.

6.8 Conclusie gebiedsbeschermende en overige natuurwetgeving

Er kunnen geen negatieve gevolgen van het plan optreden voor gebieden begrensd binnen het Natura 2000 netwerk, het NNN en voor gebieden aangewezen als weidevogelleefgebied.

Als er buiten de op grond van de boswet bepaalde bebouwde kom gelegen beplantingen (groenstroken) worden gekapt, groter dan 1000 m², is een melding/ontheffing nodig voor de bescherming van bijzondere houtopstanden.

6.9 Ontheffingen en vergunningen gebiedsbescherming

Verwacht wordt dat het verkrijgen van ontheffing voor te kappen houtopstanden geen belemmering zal zijn voor het plan omdat er bosopstanden worden terug geplant, een belangrijke voorwaarde uit bepalingen rond bescherming van houtopstanden.

Groenzone op de grens van het bestaande bedrijventerrein.

7

Conclusies**7.1 Beschermde soorten Wnb**

- ♣ Het onderzoeksgebied is in potentie geschikt voor beschermde soorten amfibieën, vogels, grondgebonden zoogdieren en vleermuizen.
- ♣ Gezien het aanwezige biotoop, het oppervlak, de geografische ligging en informatie uit de vakliteratuur over waarnemingen en populaties in de omgeving, zullen van de grondgebonden zoogdieren alleen 'vrijgestelde' soorten aanwezig zijn. Voor deze aangetroffen of verwachte 'vrijgestelde' soorten gelden geen verbodsbepalingen als werkzaamheden worden verricht in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zoals het besproken plan. Een ontheffing is dan niet nodig.
- ♣ In het plangebied kunnen niet-jaarrond beschermde broedvogels voorkomen. Voor de verwachte aanwezige broedvogels dienen werkzaamheden waarbij nesten vernield of verstoord kunnen worden, buiten het broedseizoen plaats te vinden. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Het broedseizoen loopt ruwweg van half maart tot half juli.
- ♣ In het plangebied kunnen jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels voorkomen, namelijk die van (Ransuil, Huismus, in bomen broedende roofvogels, zie Tabel 2 op pag. 25). Als bomen met grote nesten of bomen in de omgeving daarvan worden gekapt of bebouwing wordt gesloopt of gerenoveerd, dient vervolgonderzoek uitgevoerd te worden naar deze soortgroep.
- ♣ Voor het mogelijk incidentele terreingebruik van het plangebied door jaarrond beschermde vogels wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter leefgebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. De vogels kunnen derhalve gemakkelijk uitwijken.
- ♣ In het onderzoeksgebied kan de Rugstreeppad voorkomen (zie Tabel 2, pag. 25). Als werkzaamheden worden gepland waarbij voortplantingswater of landhabitat gedempt, vergraven of vernietigd wordt, is vervolgonderzoek naar deze soort noodzakelijk.
- ♣ In het plangebied kunnen vleermuizen voorkomen (zie Tabel 2, pag. 25). Bij kap van bomen, plaatsen van storende (extra) verlichting en bij ingrijpende werkzaamheden aan bebouwing waarbij verblijfplaatsen kunnen worden beschadigd of vernield of essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes kunnen verdwijnen, is vervolgonderzoek naar terreingebruik door vleermuizen noodzakelijk.
- ♣ Als uit vervolgonderzoek blijkt dat beschermde soorten voorkomen en schade door plannen niet uitgesloten is, dient

ontheffing te worden aangevraagd voor de Wnb. In een 'activiteitenplan' dienen het belang van het plan, de alternatieven ervoor en adequate mitigerende en/of compenserende maatregelen beschreven te worden.

7.2 Overige natuurwetgeving

Er kunnen geen negatieve gevolgen van het plan optreden voor gebieden begrensd binnen het Natura 2000 netwerk, het NNN en voor gebieden aangewezen als weidevogelleefgebied.

Als er buiten de op grond van de boswet bepaalde bebouwde kom gelegen beplantingen (groenstroken) worden gekapt, groter dan 1000 m², is een ontheffing nodig voor de bescherming van bijzondere houtopstanden.

7.3 Vergunningen en ontheffingen

Vanwege de aard en de locatie van de plannen wordt verwacht dat eventueel benodigde ontheffingen en vergunningen verkregen kunnen worden en geen belemmering zullen zijn bij de uitvoering van het plan.

7.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende soorten en hun leefomgeving geldt de zorgplicht (zie Bijlage 1). Teneinde de zorgplicht na te leven kan men voorafgaand aan de werkzaamheden de volgende algemene en praktische richtlijnen hanteren:

- ♣ Alle aanwezige bebouwing, vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodembewonende dieren de kans om in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten;
- ♣ Bij ecologisch gevoelige werkzaamheden kan zodanig worden gewerkt dat richting te behouden leefgebied van aanwezig fauna wordt gewerkt en dieren niet ingesloten raken en (meer) kans hebben te vluchten.
- ♣ Om schade aan vissen en amfibieën te beperken moeten de werkzaamheden aan wateren en oevers zoveel mogelijk worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober in verband met de perioden van voortplanting en overwintering.
- ♣ Uit de te dempen wateren moeten amfibieën (alle stadia) of vissen verdreven worden door van 'dicht' naar 'open' te werken en geen dieren in te sluiten. Als dit niet mogelijk is moeten de dieren weggevangen worden door de wateren af te dammen en het waterniveau te verlagen. Deze dieren kunnen vervolgens worden overgebracht naar een geschikt water in de nabije omgeving. Het dempen van wateren zonder het adequaat verdrijven of wegvan-

gen van vissen en amfibieën, is een overtreding van de Wet
natuurbescherming!

8

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BEER, R. DE, 2013. *Natuurtoets bedrijventerrein Hoogwaard te Koudekerk, toetsing in het kader van de natuurwetgeving*. G&G-rapport 2013-18, Vander Goes en Groot, Alkmaar.
- BIJLSMA, ROB.G., 1993 *Ecologische atlas van de Nederlandse Roofvogels*. Schuyt & Co., Haarlem.
- BROEKHUIZEN, S., K. SPOELSTRA, J.B.M. THISSEN, K.J. KANTERS & J.C. BUYS (RED.), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- DIETZ, C., O, VON HELVERSEN & D. NILL, 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika*. Tirion Natuur.
- FLORON, 2011. *Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- VLEERMUISVAKBERAAD (NETWERK GROENE BUREAUS, ZOOGDIERVERENIGING VZZ EN GEGEVENS AUTORITEIT NATUUR). *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.
- WISSING, RUIMTELIJKE DENKERS, 2013. *Bestemmingsplan Bedrijventerrein Hoogwaard, Koudekerk aan de Rijn, Voorontwerp*. Wissing Ruimtelijke Denkers, Barendrecht.

Websites:

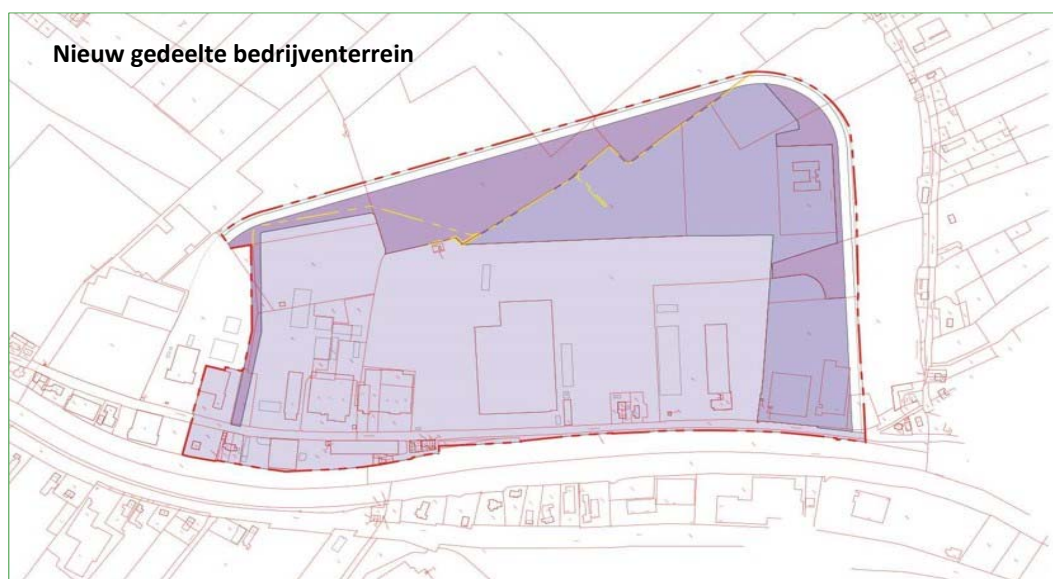
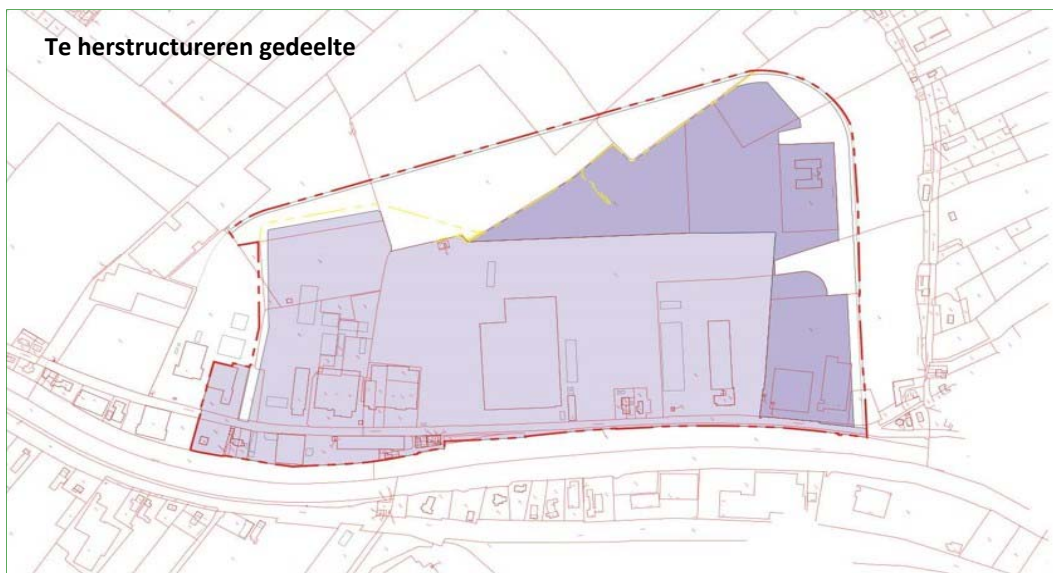
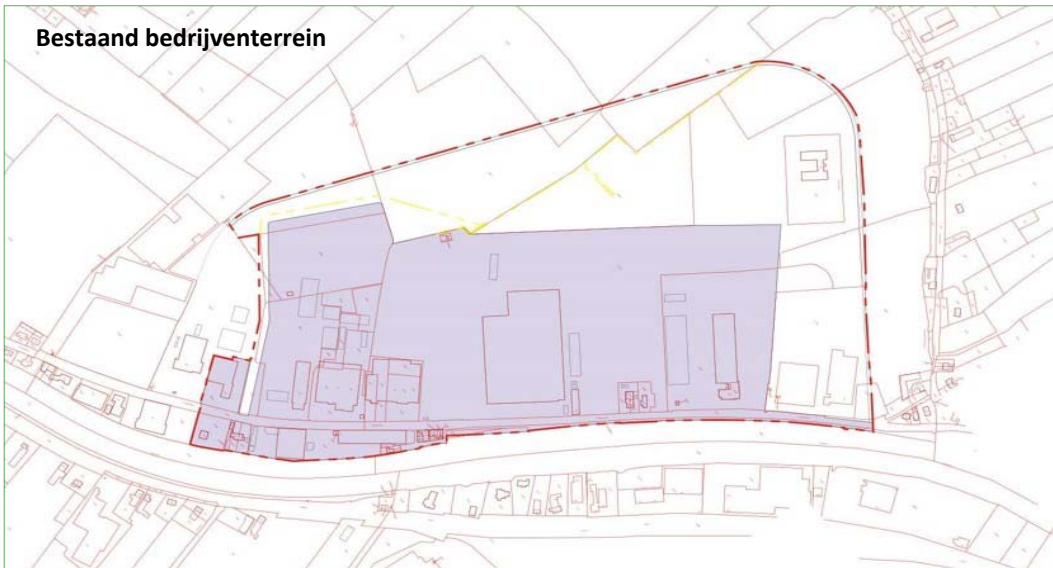
[HTTP://WWW.RUIMTELIJKEPLANNEN.NL/WEB-ROO/ROO/BESTEMMINGSPANNEN_P?PLANIDN=NL.IMRO.1672.13BPKRH.OOGWAARD-VOO1](http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen_p?planidn=NL.IMRO.1672.13BPKRH.OOGWAARD-VOO1)

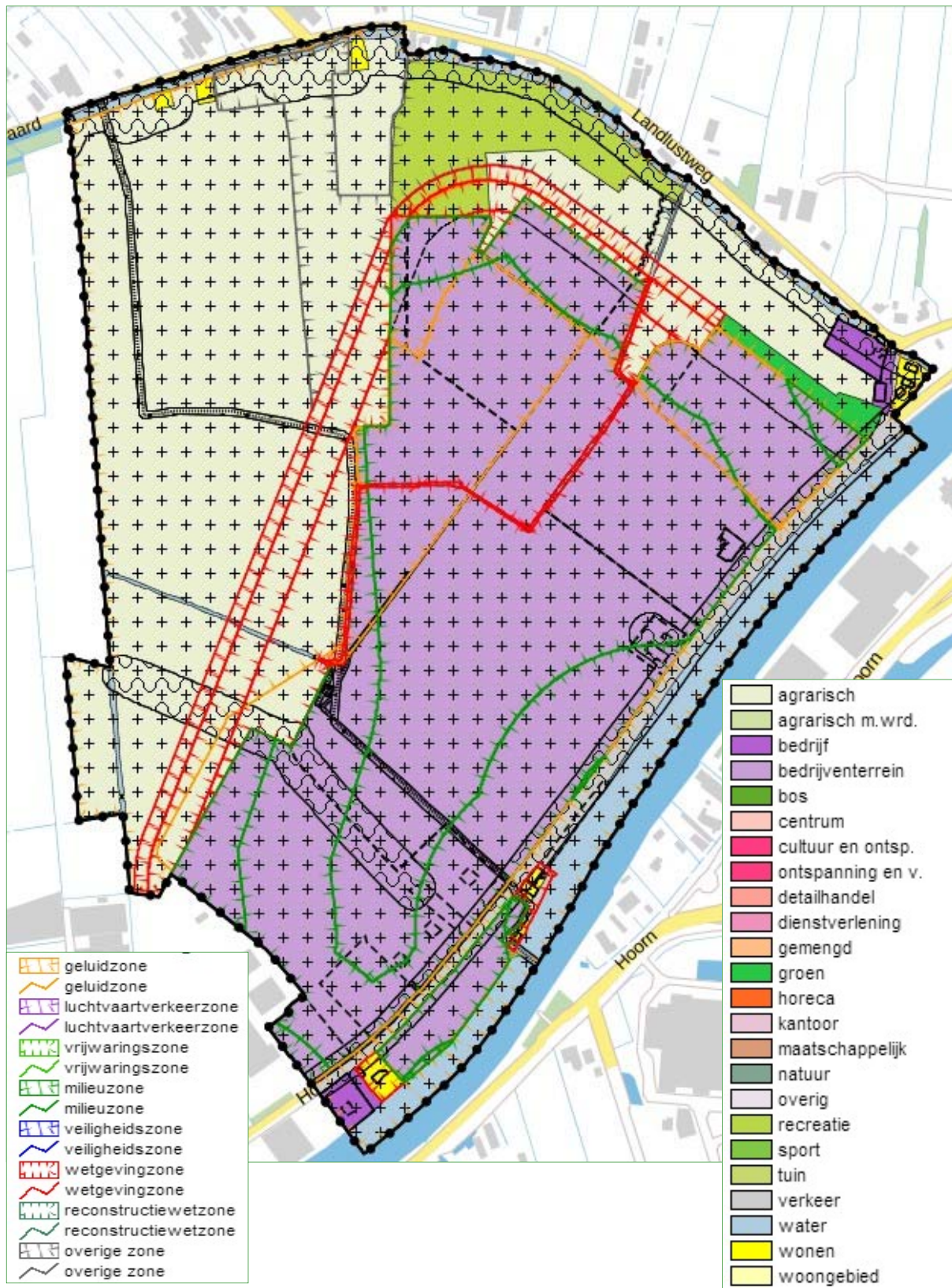
9 Bijlagen

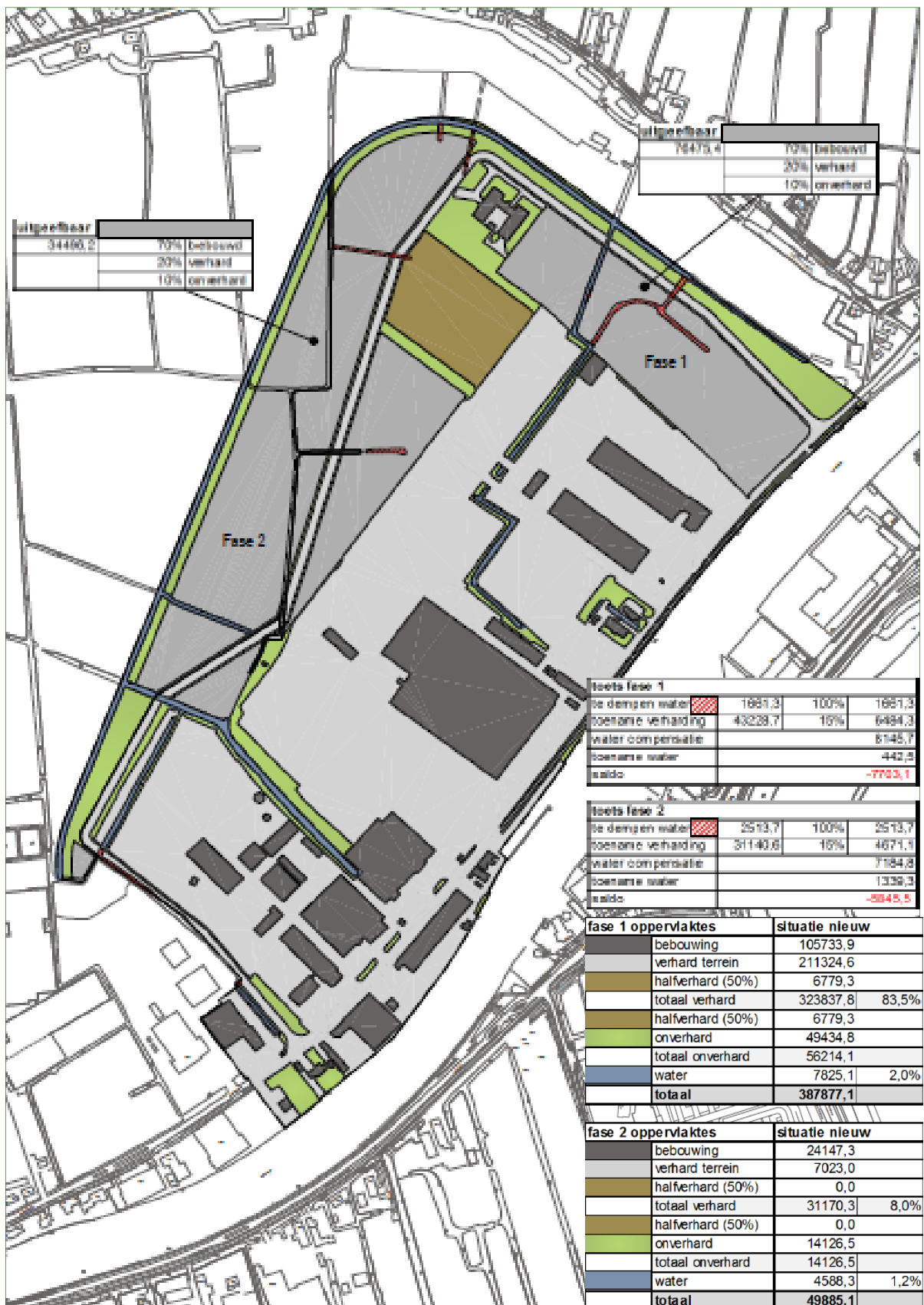
Bijlage 1	Ontwikkeling van Bedrijventerrein Hoogewaard
Bijlage 2	Globale inrichting bedrijventerrein Hoogewaard
Bijlage 3	Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1 Ontwikkeling van Bedrijventerrein Hoogwaard

Bijlage 2 Globale inrichting bedrijventerrein Hoogwaard

Bijlage 3 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 3.1 Wet natuurbescherming (Wnb)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de Wnb is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn (HRL) en Vogelrichtlijn (VRL).

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 3.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Wnb is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 3.2 Soortbescherming

Bijlage 3.2.1 Categorieën

Onder de Wnb wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de HRL en soorten genoemd in de VRL.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 3.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 4.

Daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis in of op gebouwen of daarbij behorende erven in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden in artikel 3.10.

Tabel 4.
Vrijgestelde soorten per provincie.
Rood=niet vrijgesteld.

Zoogdieren	DR	FL	FR	GL	GR	L	NB	NH	OV	UT	ZL	ZH
Aardmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bosmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bunzing	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Dwergmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dwergspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eekhoorn						+						
Egel	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
Gewone bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Haas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hermelijn	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Huisspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ondergrondse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ree	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rosse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Steenmarter						+						
Tweekleurige bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Veldmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wezel	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Wild zwijn							+					
Woelrat	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Amfibieën en reptielen	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bastaardkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bruine kikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gewone pad	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hazelworm						+						
Kleine watersalamander	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Levendbarende hagedis						+						
Meerkikker	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Bijlage 3.2.2 Verbodsbepalingen

De Wnb bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bijlage 3.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de Wnb verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 3.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 3.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 3.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van (groot) openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ Ontheffing is nodig in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.

Bijlage 3.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'jaarrond beschermd broedvogels', categorie 1 t/m 4, zie kader volgende pagina.

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats betrokken als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan.

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en bijbehorende categorie.

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	4	Vogelsoorten waarvan de nesten in
Buizerd	4	principe jaarrond zijn beschermd met
Gierzwaluw	2	beschermingscategorie:
Grote gele kwikstaart	3	1 = soorten die ook buiten het
Havik	4	broedseizoen het nest gebruiken als vaste
Huismus	2	rust- of verblijfplaats,
Kerkuil	3	2 = koloniebroeders die elk broedseizoen
Oehoe	3	op dezelfde plaats broeden en die daarin
Ooievaar	3	zeer honkvast zijn of afhankelijk van
Ransuil	4	bebouwing of biotoop,
Roek	2	3 = soorten die elk jaar op dezelfde plaats
Slechtvalk	3	broeden en die daarin zeer honkvast zijn of
Sperwer	4	afhankelijk van bebouwing,
Steenuil	1	4 = soorten die niet of nauwelijks zelf in
Wespendief	4	staat zijn een nest te maken.
Zwarte wouw	4	

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevingscheck' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de provincie. Als geen schade optreedt en de gunstig staat van instandhouding niet in gevaar komt, zal de aanvraag (positief) worden afgewezen. Het is uiteraard essentieel dat de (aan de provincie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Categorie 5-soorten

Er is nog een categorie met 'bijzondere' vogelsoorten (Categorie 5) Deze soorten keren (zoals ook jaarrond beschermde soorten) weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen'.

Bijlage 3.2.6 Gedragscodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De

bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld en er moet een belang zijn voor het project vergelijkbaar met genoemde belangen uit de VRL, HRL of de 'andere soorten'.

Bijlage 3.3 Gebiedsbescherming

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de Wnb (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschapelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 3.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan een project in of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend.

Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, vindt de vergunningaanvraag plaats via een verslechterings- en verstoringstoets. Bij deze toets wordt via een uitgebreide effectbeoordeling nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten. Het bevoegd gezag geeft een

vergunning af als de verslechtering of verstoring in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar is.

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000- gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Om de mate van stikstofvervuiling te volgen en te reguleren is de zogenaamde 'Programmatische Aanpak Stikstof' (PAS) in werking getreden. Boven bepaalde 'drempelwaardes' kan een project vanwege neergeslagen stikstof meldings- of vergunning plichtig zijn.

Bijlage 3.4 Overige gebiedsbescherming

Bijlage 3.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ingrepen in gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het netwerk of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Getoetst wordt of een ingreep van invloed is op 'wezenlijke kenmerken en waarden', het NNN kent geen toetsing op 'externe werking'. Als een ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Uitgangspunt bij het toestaan van ingrepen is dat netto sprake moet zijn van een versterking van het netwerk.

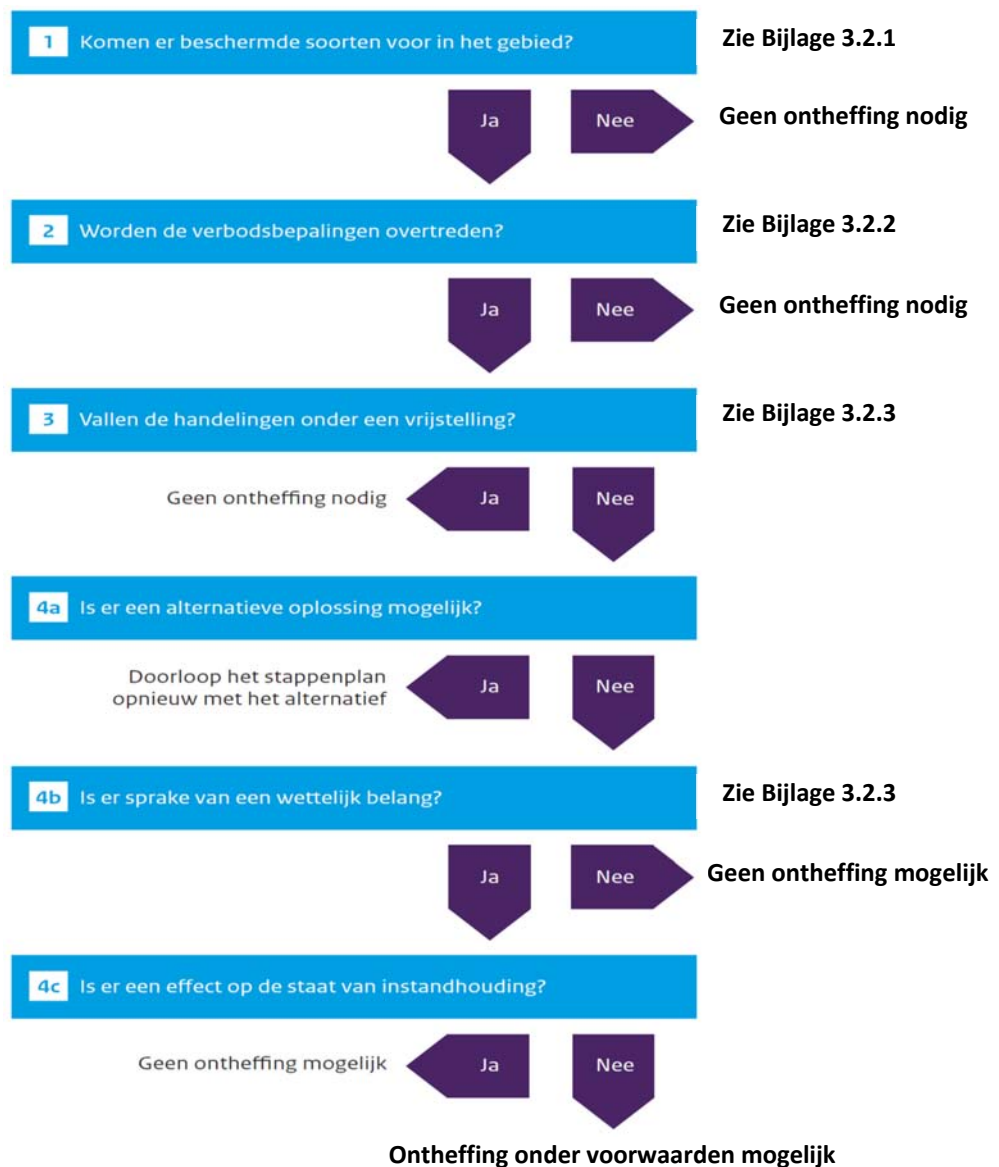
Bijlage 3.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Bijlage 3.4.3 Houtopstanden

Houtopstanden groter dan 10 are of bomenrijen bestaand uit meer dan 20 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom, zijn beschermd. Men dient vergunning of ontheffing te verkrijgen indien dergelijke houtopstanden moeten worden gekapt of geroid. In sommige gevallen is een herplantplicht aan de orde.

Figuur 5.
Stappenplan
procedure
ecologisch
onderzoek en
ontheffing

Bijlage 3.5 Procedure

Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit Figuur 5 te worden gevolgd.

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aangetroffen worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 3.5.1 Ontheffingsaanvraag Wnb

Als stap 4a uit het stroomschema negatief is omdat een project of plan locatie gebonden is en er geen alternatieven zijn, is een ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een projectplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een projectplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de Wnb bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of het stilleggen van werkzaamheden.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl